

**Рейтинговий звіт BVZI 002-027 short
про оновлення кредитного рейтингу та рейтингу надійності
банківських вкладів (депозитів)**

Об'єкт рейтингування	АТ «БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ»
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія	оновлення
Дата визначення:	31.01.2008 р.
Дата оновлення:	29.09.2020 р.
Кредитний рейтинг:	uaAA
Прогноз:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу та рейтингу надійності банківських вкладів (депозитів) агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність АТ «БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ» за 2018-2019 рр. та I півріччя 2020 року, а також внутрішню інформацію, надану Банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності банку. Дані балансу та звіту про фінансові результати наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Рейтингове агентство не проводить аудиторську перевірку наданої клієнтом інформації.

Положення звіту щодо тенденцій розвитку ринків, на яких працює клієнт, та ризиків, притаманних цим ринкам, ґрунтуються на ринкових умовах і чинниках, що діяли на момент написання звіту.

Рейтинговий звіт не є рекомендацією щодо купівлі або продажу цінних паперів. ТОВ «Кредит-Рейтинг» не несе відповідальності за результати кредитних, інвестиційних або господарських рішень третіх осіб, прийнятих виключно на основі інформації звіту.

Деякі кількісні дані, які аналізуються у звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим, значення певних показників, що наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaAA характеризується ДУЖЕ ВИСОКОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рейтинг «4» – висока надійність. Банк достатньо надійний, але більш чутливий до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних чинників, ніж банк з рейтингом «5». Імовірність виникнення проблем із своєчасним поверненням вкладу невелика.

Знаки «+» та «-» позначають проміжні категорії (рівні) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Рейтингова історія

Історія кредитного рейтингу АТ «БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ»

Дата	31.01.2008	16.09.2008	30.03.2009	16.03.2010	04.06.2010
Рівень рейтингу	uaBB	uaBB	uaBBB- (попередній)	uaBBB- (попередній)	uaBBB-
Прогноз	стабільний	позитивний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження зі зміною прогнозу	підвищення зі зміною прогнозу	підтвердження	підтвердження

Дата	22.04.2011	21.12.2012	30.09.2014	25.03.2016	13.03.2018	29.09.2020
Рівень рейтингу	uaBBB	uaBBB+	uaA-	uaA	uaAA	uaAA
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	підвищення	підвищення	підвищення	підвищення	підвищення	підтвердження

Історія рейтингу надійності банківських вкладів (депозитів) АТ «БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ»

Дата	18.11.2011	24.09.2013	25.03.2016	29.09.2020
Рівень рейтингу	4-	4	4+	4+
Рейтингова дія	визначення	підвищення	підвищення	підтвердження

Рівень кредитного рейтингу АТ «БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ» підтримується:

- суттєвим обсягом коштів, залучених від пов'язаних осіб;
- вагомим обсягом майнових прав на грошові кошти у структурі забезпечення активних операцій;
- диверсифікацією коштів суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності;
- прийнятною ефективністю діяльності;
- диверсифікацією джерел доходів.

Рівень кредитного рейтингу АТ «БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ» обмежується:

- концентрацією клієнтського кредитного портфеля за основними позичальниками, що може негативно вплинути на ліквідність та капіталізацію Банку;
- концентрацією корпоративного кредитного портфеля за видами економічної діяльності;
- впливом негативних чинників на фінансовий ринок і невисокою та нестабільною діловою активністю в окремих секторах економіки, що може призвести до погіршення показників діяльності Банку.

Основні фінансові показники АТ «БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ»

Показник	01.01.16	01.01.17	01.01.18	01.01.19	01.01.20	01.04.20	01.07.20
Активи, млн. грн.	5445,73	4580,48	4342,67	4205,39	3819,16	4654,04	4948,81
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	5055,86	4334,35	3981,28	3292,55	2817,80	3393,92	3689,33
Кошти клієнтів, млн. грн.	4403,88	3419,14	3640,25	3464,47	3058,92	3541,40	3943,29
Власний капітал, млн. грн.	544,07	540,98	542,89	543,91	561,09	566,20	587,51
Доходи, млн. грн.	642,05	610,18	547,64	763,80	850,45	254,25	521,64
Витрати, млн. грн.	630,60	602,40	538,31	753,52	826,09	245,34	503,72
Чистий операційний дохід, млн. грн.	154,64	131,87	241,58	249,43	303,81	106,47	229,48
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	14,53	9,05	11,44	12,14	30,11	10,78	22,49
Чистий прибуток, млн. грн.	11,44 ¹	7,78 ²	9,33 ³	10,28 ⁴	24,35 ⁵	8,92	17,93
Доходність активів (ROA) [*] , %	0,21	0,17	0,21	0,24	0,64	-	-
Доходність капіталу (ROE) [*] , %	2,10	1,44	1,72	1,89	4,34	-	-

¹ фінансовий результат за МСФЗ, підтверджений аудиторським висновком, становив 11,44 млн. грн.

² фінансовий результат за МСФЗ, підтверджений аудиторським висновком, становив 7,78 млн. грн.

³ фінансовий результат за МСФЗ, підтверджений аудиторським висновком, становив 9,33 млн. грн.

⁴ фінансовий результат за МСФЗ, підтверджений аудиторським висновком, становив 10,18 млн. грн.

⁵ фінансовий результат за МСФЗ, підтверджений аудиторським висновком, становив 24,28 млн. грн.

* значення на звітну дату

Резюме

АТ «БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ» (далі за текстом – Банк) працює на банківському ринку з 2005 року. Банк має відповідні ліцензії на здійснення банківських операцій. АТ «БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ» знаходиться за адресою: 04119, Україна, м. Київ, вул. Юрія Ілленка, 83-д.

Акціонерами АТ «БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ», склад яких у минулому році зазнав змін, є фізичні та юридичні особи. Істотну участь у статутному капіталі станом на початок II півріччя поточного року мали 3 фізичні особи.

Обслуговування клієнтів здійснюється в Головному офісі та 41 відділенні, що територіально охоплюють м. Київ і 19 областей України. Розширення регіональної мережі відбувається з урахуванням потенційної наявності клієнтської бази в регіоні.

АТ «БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ» позиціонує себе на ринку банківських послуг як універсальний банк. Клієнтами Банку є як фізичні особи, так і представники крупного, середнього та малого бізнесу. Розвиток регіональної мережі та впровадження нових продуктів і послуг сприяли нарощенню клієнтської бази.

Активні операції Банку фінансуються власними та клієнтськими коштами. Якість власних коштів АТ «БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ» добра, показники достатності капіталу перевищують нормативні значення, встановлені НБУ. Разом з тим, згідно з результатами оцінки стійкості банку, сформованими НБУ на основі балансу станом на 1 січня 2019 року, наразі Банк виконує план реструктуризації. У минулому році Банк також виконував план реструктуризації.

Ресурсну базу сформовано коштами клієнтів, обсяг яких за підсумками 2018 року фактично (без урахування валютно-курскових коливань) скоротився майже на 4%, за підсумками минулого року – більше ніж на 4%. Натомість, у I півріччі поточного року реальний приріст клієнтських коштів перевищив 22%. Структура клієнтських коштів за джерелами залучення впродовж аналізованого періоду змінювалася. Наразі у портфелі переважають кошти суб'єктів господарювання диверсифіковані за видами економічної діяльності. Кошти приватних осіб формують менше 31% пасивів, що відповідає менше ніж трикратному обсягу регулятивного капіталу. За строками користування превалюють кошти на депозитних рахунках.

Диверсифікуючи ресурсну базу, Банк залучав кошти бюджету та позабюджетних фондів, проте обсяг останніх незначний. Крім того, Банк залучав ресурси у ВКВ шляхом розміщення ощадних (депозитних) сертифікатів та успішно співпрацював з НБУ, залучаючи короткострокові кредити рефінансування. Зобов'язання перед кредиторами Банк виконує в установлені угодами терміни.

Актуальною для Банку наразі є залежність від коштів основних кредиторів. Концентрація депозитного портфеля за основними вкладниками певною мірою

зумовлена нівелюванням кредитного та валютного ризиків, адже понад 29% депозитного портфеля клієнтів виступає забезпеченням зобов'язань за кредитами. Питома вага коштів у ВКВ протягом останнього року дещо зменшилася, проте залишилася вагомою. Як і концентрація депозитного портфеля, остання певною мірою зумовлена нівелюванням кредитного та валютного ризиків. Якість ресурсної бази АТ «БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЦАДЖЕНЬ» задовільна.

Клієнтський кредитний портфель та високоліквідні активи є основними складовими активів Банку. Високоліквідні активи переважно представлено високоліквідними цінними паперами (ОВДП, переважно в національній валюті та депозитними сертифікатами НБУ), які формують понад 16% валюти балансу, що забезпечує отримання доходів за мінімального рівня ризиків. Кошти на НОСТРО рахунках здебільшого розміщено у вітчизняних банках. Кошти на коррахунку в НБУ підтримуються в обсязі, достатньому для поточного обслуговування клієнтів та виконання власних зобов'язань.

У кредитному портфелі за цільовим спрямуванням переважають кредити, що надані у поточну діяльність, за типом позичальників превалює заборгованість корпоративних клієнтів. Разом з тим, впродовж останніх двох років питома вага кредитів роздрібного бізнесу зросла на 12 в. п. та наразі перевищує 13% клієнтського кредитного портфеля. Залежність Банку від фінансового стану найбільших позичальників впродовж аналізованого періоду мала тенденцію до зниження. Разом з тим, концентрація клієнтського кредитного портфеля за основними позичальниками залишається актуальною. Питома вага валютної складової протягом останнього року знизилася більше ніж на 20 в. п., проте перевищує 41%. При цьому, переважна більшість позичальників не мають джерел надходжень валютної виручки, що в умовах валютно-курсівих коливань є джерелом потенційних втрат. Кредитний портфель приватних клієнтів сформовано виключно кредитами в національній валюті.

Лінійка кредитних продуктів, що наразі діє у Банку, є досить широкою. Наразі корпоративним клієнтам та МСБ Банк пропонує кредити овердрафт, на поповнення обігових коштів та на розвиток бізнесу, а приватним особам – іпотечні та готівкові, у т. ч. бланкові кредити. Протягом останнього року обсяг кредитів, наданих на поточні потреби фізичним особам зріс майже удвічі.

Якість кредитного портфеля клієнтів у I півріччі поточного року погіршилася. Карантинні обмеження зумовили зниження внутрішнього та зовнішнього попиту на товари та послуги підприємств окремих секторів економіки та негативно позначилися на їх фінансових показниках. Зниження рівнів ліквідності та прибутковості корпоративного сектору негативно впливало на якість обслуговування кредитів.

У свою чергу, через карантинні обмеження приватні клієнти частково чи повністю втратили джерела доходів. Під удар безробіття потрапили працівники промислових підприємств та сфери послуг, а також зайняті у малому та середньому бізнесі. Зазначене призвело до неплатежів за споживчими кредитами. Для позичальників-фізичних осіб Верховна Рада за ініціативою НБУ в березні запровадила кредитні пільгові умови (звільнення від штрафів та пені в разі прострочення погашення

споживчих кредитів, заборона на підвищення кредитної ставки в односторонньому порядку), а банки розробили програми реструктуризації та запровадили кредитні канікули. У травні поточного року набув чинності закон, який продовжив дію заходів, запроваджених у березні, – вони будуть діяти ще місяць після місяця, в якому закінчиться карантин.

Реалізація кредитного та валютного ризиків відобразилася в підвищенні питомої ваги простроченої заборгованості більше ніж на 7 в. п. Станом на 01.07.2020 р. прострочена заборгованість формувала 9,1% кредитного портфеля, проти 28,18% 10 класу заборгованості юридичних осіб та 5 класу заборгованості фізичних осіб. Частково кредитний ризик нівелюється резервами, сформованими для покриття збитків від зменшення корисності активів. Рівень резервування невисокий – 14,51%, але слід зазначити, що понад 20% кредитного портфеля забезпечено майновими правами на грошові кошти. Разом з тим, не виключено, що обсяг сформованих резервів може виявитись недостатнім для покриття ймовірних втрат в поточних економічних умовах. Здатність Банку формувати резерви підтримується прийнятними показниками ефективності діяльності.

Якість активів АТ «БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ» задовільна, проте вірогідність її погіршення є високою.

Протягом 2018–2019 рр. ефективність діяльності була невисокою. Суттєве нарощення обсягу чистого операційного доходу в I півріччі поточного року у порівнянні з аналогічним періодом минулого року, насамперед за рахунок нарощення результату від переоцінки й від операцій з купівлі-продажу та чистого процентного доходу за незначного збільшення обсягу загальних адміністративних витрат сприяло підвищенню ефективності діяльності. Банк формував резерви для покриття збитків від зменшення корисності активів та мав позитивний фінансовий результат.

Поширення пандемії коронавірусу (COVID-19), яке почалося у 2020 році, призвело до рецесії світової економіки та сповільнення економічної активності в Україні. Введення Урядом тимчасового обмеження ділової та соціальної активності у березні 2020 року в поєднанні зі зниженням світового попиту, а також переоцінкою інвесторами ризиків країн, що розвиваються, може негативно позначитися на показниках економіки та зовнішньої торгівлі України, призвести до подальшої девальвації національної валюти по відношенню до основних валют, ускладнити залучення фінансування та негативно вплинути на банківську систему країни.

АТ «БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ» має запас міцності за переважною більшістю економічних нормативів НБУ. У липні поточного року Банк достроково виконав план заходів, погоджений НБУ щодо приведення нормативу максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами, який порушувався з 2016 року.

Враховуючи збереження складної економічної ситуації та часті зміни вимог банківського законодавства, контроль за ризиками є актуальним. АТ «БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ» притаманні спільні ризики для банківської системи. Разом з тим, уразливість банківської установи до окремих ризиків

розцінюється на індивідуальній основі, виходячи із моделі внутрішньої організації, активності Банку на окремих ринках, управління активними та пасивними операціями, а також якості вкладень і стабільності пасивної бази. Наразі Банк має підвищену чутливість до кредитного та валютного ризиків, а також до ризику ліквідності, чутливість до інших індивідуальних ризиків є помірною або низькою.

Рейтинг надійності банківських вкладів (депозитів) АТ «БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ» враховує позицію Банку на ринку, показники капіталізації та ліквідності, структуру та якість ресурсної бази, якість активів та показники ефективності діяльності. Основні показники, що характеризують власну платоспроможність установи наразі перебувають на задовільному рівні, обсяг ринкового фондування (залучені ресурси, не пов'язані з власниками установи) є значним. На своєчасність повернення депозитних вкладів надалі значно впливатиме політика Банку щодо проведення активних та пасивних операцій, загальний стан фінансового ринку, операційне середовище, правове поле, а також загальна ситуація в економіці. Наразі операційне середовище залишається складним.

Пріоритетом у розвитку Банку на поточний рік є: прибуткова діяльність; диверсифікація джерел отримання доходів; розширення клієнтської бази шляхом залучення нових ринкових клієнтів за рахунок оперативності прийняття рішень та індивідуального підходу (тарифи, ставки), а також запровадження конкурентних банківських продуктів; побудова нової бізнес-моделі активних операцій з метою зменшення кредитного ризику (скорочення обсягу активних операцій з пов'язаними з банком особами та спрямування вільних коштів на кредитування позичальників з доброю кредитною історією та/або під високоліквідну заставу, зниження концентрації кредитного портфеля за основними позичальниками); розвиток інфраструктури та впровадження сучасних високотехнологічних послуг.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг АТ «БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ» підтверджено на рівні uaAA, прогноз «стабільний», рейтинг надійності банківських вкладів (депозитів) АТ «БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ» підтверджено на рівні «4+».

Голова рейтингового комітету

М. Б. Проценко

**Начальник відділу рейтингів банківських
установ**

Г. П. Винник

Додатки

Дані балансу АТ «БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ», млн. грн.

Показник	01.01.16	01.01.17	01.01.18	01.01.19	01.01.20	01.04.20	01.07.20
Активи							
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	129,00	145,68	262,67	288,72	252,36	481,38	436,32
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	0,00	83,00	602,95	275,34	394,91	396,91	818,09
Кошти в інших банках	273,92	231,29	45,97	263,26	330,98	220,68	367,60
Кредити клієнтам	5111,69	4236,20	3647,22	3282,56	2751,51	3357,00	3251,89
Цінні папери	0,78	0,78	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Довгострокові вкладення	23,90	22,51	30,96	326,91	356,85	366,04	386,63
Нараховані доходи	62,34	50,00	27,85	44,35	48,72	76,74	106,24
Резерви	-157,97	-196,07	-306,87	-381,66	-430,07	-459,56	-514,64
Інші активи	2,06	7,09	31,92	105,91	113,90	214,84	96,67
Разом активів	5445,73	4580,48	4342,67	4205,39	3819,16	4654,04	4948,81
Зобов'язання							
Заборгованість перед НБУ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	300,00	0,00
Кошти банків	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти суб'єктів господарювання	2887,65	2218,70	2100,92	1739,01	1679,17	1962,93	2448,94
Кошти фізичних осіб	1516,23	1200,44	1539,33	1725,45	1379,75	1578,47	1494,35
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	383,64	369,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Боргові цінні папери	32,53	116,49	14,81	0,06	0,50	0,31	0,00
Субординований борг	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Капітальний інструмент з умовами списання/конверсії	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Нараховані витрати	33,67	51,94	80,71	59,02	26,23	28,69	32,12
Інші зобов'язання	47,95	82,73	64,00	137,94	172,42	217,44	385,89
Разом зобов'язань	4901,66	4039,50	3799,78	3661,48	3258,07	4087,84	4361,30
Власний капітал							
Сплачений статутний капітал	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	34,63	33,20	33,59	34,06	34,56	34,56	34,56
Результат минулих років	-2,01	0,00	0,00	-0,06	0,00	24,28	24,28
Результати переоцінки	0,00	0,00	-0,04	-0,37	2,17	-1,56	10,74
Пайовий компонент конвертованого боргового фінансового інструменту	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Фінансовий результат поточного року	11,44	7,78	9,33	10,28	24,35	8,92	17,93
Разом власного капіталу	544,07	540,98	542,89	543,91	561,09	566,20	587,51

Дані звіту про фінансові результати АТ «БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ», млн. грн.

Показник	01.01.16	01.01.17	01.01.18	01.01.19	01.01.20	01.04.20	01.07.20
Доходи							
Процентні доходи	600,50	538,02	418,13	377,28	404,11	110,59	239,60
Комісійні доходи	36,27	54,99	89,96	319,56	380,73	94,68	185,57
Результат від переоцінки та від операцій з купівлі-продажу	0,91	16,21	37,02	40,68	35,07	41,81	81,14
Інші операційні доходи	4,23	0,93	1,02	24,93	29,99	7,06	15,19
Інші доходи	0,11	0,01	1,48	0,57	0,45	0,11	0,11
Повернення списаних активів	0,03	0,02	0,04	0,78	0,10	0,00	0,03
Всього доходи	642,05	610,18	547,64	763,80	850,45	254,25	521,64
Витрати							
Процентні витрати	419,29	402,20	249,10	243,81	258,05	66,37	131,74
Комісійні витрати	5,67	7,07	7,59	10,71	20,64	5,39	10,54
Інші операційні витрати	62,31	69,01	47,85	258,50	267,40	75,91	149,74
Загальні адміністративні витрати	75,35	84,60	117,37	183,41	253,98	76,59	141,16
Відрахування в резерви	64,90	38,26	114,29	55,22	20,26	19,21	65,97
Податок на прибуток	3,09	1,27	2,11	1,86	5,76	1,86	4,57
Всього витрати	630,60	602,40	538,31	753,52	826,09	245,34	503,72
Фінансовий результат	11,44	7,78	9,33	10,28	24,35	8,92	17,93